

de gik ind i en saadan Kasse, kunde fikkes dem et andet og større Gode end det, som de ligefrem kjøbe, noget Mere end, hvad de ligefrem faae for deres Indskud med de Renter og Tillæg, som Anstalten vilde være i Stand til at give, saa vilde dette blive en mægtig Spore til at drive dem til at gjøre Anstrengelser i denne Retning. Den Netfindigste, Dygtigste og Bedste vil hellere manges Gang savne, for at kunne gjøre disse Indskud, naar han veed, at det er Noget, der betaler sig fortrinlig, og det er jo netop de Folk, som allermeest trænge til, at det, som de indlade sig paa, skal betale sig. Jeg tror derfor, at de Tilskud, som der i Lovforslaget er paatænkt at skulle tilflyde dissaadanne Anstalter eller Individuerne, som have fikket sig i disse, vil blive en særlig mægtig Spore for Individuerne til at benytte Anstalterne. Det er en Kjendsgjerning, som mange ærede Medlemmer, der lige som jeg har virkelig lokal Kjendskab til Landbosforholdene, ville indrømme, at der er meget for lidt Tilgang til de Kasser, som allerede findes, ligesom der naturligvis ogsaa er meget for saa Kasser. Lige over for et saadant Spørgsmaal om et extraordinært Tilskud fra Staten og Kommunerne maa der selvfølgelig ogsaa stilles visse Fordringer til de omhandlede Kasser; de maa have en vis Soliditet, en vis Garanti, og det var fornemmelig Soliditeten, jeg tænkte paa, idet jeg tidligere talte om Tabeller og Grundlove, da det staaer for mig som en Tanke, der vel endnu ikke er fremsat i Lovforslaget, men som dog under Forberedelsen af Forslaget har staaet for mig, at man ved at give saadanne almindelig anerkjendte Normallove og videnskabelige Tabeller kunde paatrykke Kasserne Egenstaber, der maatte gjøre dem skikke til at blive Gjenstanden for en Garanti enten af Kommunerne eller Amtet eller Staten, men det kan nu blive gjort til Gjenstand for nærmere Overveelse; maatte vil der, for at Garantien kan komme frem, tillige fordres en vis Kontrol, men ogsaa det kan blive Gjenstand for senere Overveelse. I det Hele taget er det inidletid klart, at der for at kunne fyldestgjøre de Formaal, som Lovforslaget tiltænker disse Kasser, maa være en vis Soliditet, en vis Garanti, dels for at Staten, og dels for at de enkelte Individuer ikke skulle blive bedragne ved dem. Jeg tænker nu, at Selvhjælpstanken er paa ret god Veie her til Lands, og jeg tror, at dersom man tør vove at gjøre det Skridt, som her er foreslaaet, at understøtte dem paa den her betegnede Maade, vil det være et mægtigt Stød fremad. Hvad Udvæjningen af Fattigbyrden angaar, er det en almindelig Mening, en almindelig Overbevisning, at Fattigbyrden i Landets forskjellige Kommuner er høist ulige. Man har vel tidligere almindelig ment, at den var forholdsvis større i Byerne — og størst i Kjøbenhavn — end i Landdistrikterne, hvor den igjen var større paa Verne og mindre i Sjælland. Man har maalt den efter den nominelle Verdi, og det vil

i Reglen ingenlunde holde Stik. Nu kan man inidletid ikke maale Fattigbyrden efter det Antal, til hvem der gives, men man maa maale den efter Folkemængden og den Staaetvæne, som den er i Besiddelse af, og gjør man det, kommer man til et noget andet Udslag; i alt Fald efter de Oplysninger, som jeg har været i Besiddelse af og set som Medlem af Fattigudvalget, fremgaar det temmelig klart, at det ikke forholder sig saaledes, at Kjøbenhavn og Kjøbstæderne fortrinnsvis ere bebyrdede fremfor Landdistrikterne. Hvad der derimod forholder sig aldeles faktisk, er, at der i Landdistrikterne, hvor jeg er personlig kjendt, kan være visse Kommuner, der give det Dobbelte af, hvad Nabokommunen giver ogsaa i Forhold til deres Staaetvæne, saa at Forskjellen i Kommunerne er meget stor, og en Udvæjning følgerig er meget ønskelig; men en Udvæjning mellem Amtene og Byerne vilde vistnok fremkalde en høist ubehagelig Forbindelse, blandt Andet ogsaa fordi Amtene og Byerne ikke have sælles Overvrighed, og desuden vil en saadan ikke være fyldestgjørende nok, idet Udgifterne til de Fattige i Amtene ere høist forskjellige, saa at man kun vilde faae det Ulige udvæjnet indenfor Amtene; men selve Amtene trænge ogsaa til Udvæjning, og man maa derfor ogsaa her komme til at tænke paa Statskassen som den egentlige Udvæjner af den ulige Fattigbyrde. Det er de tre Hovedformaal, som Lovforslaget søger at fatte igjennem. Det vil forsøge de hæderlige Ervingende paa en human Maade, uden at lade de Følger, der flyde af den almindelige offentlige Fattighjælp ledfølge denne Understøttelse; det vil støtte Selvhjælpsforeninger, navnlig Sæge- og Alderdomskasser, og det vil udvæjne Fattigbyrden i Landet. Jeg skal nu sige et Par Ord til de Bemærkninger, som ere faldne fra de ærede Medlemmer for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup) og Aarhus Amts 2den Valgkreds (Singerslev). Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds mente, hvad jeg ogsaa nok kan give ham Ret i, at naar Selvhjælp skal være Gjenstand for Statens Understøttelse, maa den være alvorlig ment. Jeg antager, at han her tænker paa, at Individuer ikke ved allehaande bedragerisk Færd kunne tilvende sig en Understøttelse, som de ikke efter deres hele Stilling vare berettigede til, og jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem i, at der maa tages Forholdsregler mod, at noget Saadant kan ske, saa vidt muligt er. En væsentlig Forholdsregel vilde naturligvis ligge i, navnlig med Hensyn til Lovforslagets § 3, at Kasserne havde en saadan Indretning, som jeg før tillod mig at bemærke. (Singerslev: Det mente jeg ikke, jeg mente, at Individet skulde gjøre Opoffrelser, for at det skulde faae Noget at betyde). Ja det er egentlig det Samme; man bestemmer i Loven, hvilke Opoffrelser Individet skal gjøre. Naar Individet har gjort